

ההסתדרות

הבית של העובדים בישראל

ב' בשבט התשפ"ג

24 בינואר 2023

- מבלי לפגוע בזכויות -

איגוד המשפטנים

לכבוד
פרופ' דניאל הרשקוביץ
נציב שירות המדינה
נציבות שירות המדינה
רח' קפלן 3
ירושלים

לכבוד
חה"כ יריב לוין
שר המשפטים
משרד המשפטים
רח' צלאח א-דין 29
ירושלים

מכובדיי,

הנדון: התראה לפני הכרזה על סכסוך עבודה ונקיטת צעדים ארגוניים

פתח דבר:

בשם איגוד המשפטנים אני מתכבד להתרות על כוונת האיגוד להכריז על סכסוך עבודה ולנקוט צעדים ארגוניים, כמפורט להלן:

- בימים אלה פועלת המדינה לקידום שינויים רוחביים דרסטיים ושינויים ארגוניים בשירות המשפטי הציבורי ובמצב הנוהג בשירות הציבורי כולו מזה עשרות שנים**, וזאת, בין השאר, בדרך של קידום תיקוני חקיקה, דיוני בזק בוועדות כנסת, קידום החלטות ומהלכים מינהליים שונים ועוד.
- במסגרת שינויים אלה בכוונת המדינה, בין השאר: להפוך את היועצים המשפטיים למשרדי הממשלה מבעלי תפקיד מקצועיים הנבחרים במכרזים למשרות אמון הממונות בידי השר; לשנות את המעמד, התפקיד והסמכויות של עובדי השירות המשפטי הציבורי בתחום הייעוץ המשפטי, הייצוג המשפטי, הליווי המשפטי וקביעת העמדה המשפטית, המצב המשפטי והייצוג בשירות הציבורי; להכפיף עובדים מקצועיים למנהלים שהם משרות אמון של שרים בניגוד למקובל ולנהוג בשירות המדינה; לבצע מיקור חוץ בשירות המשפטי הציבורי; לשנות צורת העסקה ואופן העסקה של עובדים; להגביל תקופות כהונה בתפקיד; לסיים העסקה של עובדים; לשנות הליכי איוש משרות; לשנות תנאי העסקה ותנאי פרישה; לשנות הליכי סיום העסקה; לשנות אופן, אופי ומהות עבודה; לשנות תפקידים, סמכויות ומשרות; לרוקן מתוכן את מהות עבודתם, תפקידם ומשרתם של עובדים או לצמצמם משמעותית ולייתר את העובדים; לשנות כפיפויות מקצועיות, ניהוליות ומינהליות של עובדים ועוד.**
- לשינויים אלה השלכות כבדות על עובדי השירות המשפטי הציבורי, ובין השאר על עצם העסקתם, והם צפויים לפגוע פגיעה קשה בעובדים ובזכויותיהם**, בפרנסתם, במשרותיהם, בעתידם המקצועי, בביטחונם התעסוקתי, באופק הקידום שלהם, בתנאי השירות, ההעסקה והפרישה שלהם, במעמדם במקום העבודה, במקצועיותם, בסמכויותיהם, במהות, בתוכן ובאופי של תפקידיהם ועבודתם ועוד.
- שינויים דרמטיים ופוגעניים אלה נעשים בחוסר תום לב ובדרך שאיננה מקובלת ביחסי עבודה בכלל וביחסי עבודה בשירות הציבורי בפרט, תוך נקיטת צעדים חד-צדדיים דורסניים וכוחניים, עקיפת העבודה המאורגנת ופגיעה בכוחם הארגוני של העובדים, בלי ניהול מו"מ עם נציגות העובדים על ההשלכות הקשות של המהלך, תוך ערפול הצעדים המתוכננים וביצועם בשלבים** (ראו להלן). זאת ללא

ההסתדרות

הבית של העובדים בישראל

איגוד המשפטנים

ביסוס עצם הצורך וההצדקה בשינויים, ללא בחינה של השלכות השינויים ומשמעויותיהם ומתן מענה לבעיות ולקשיים שייווצרו, ללא בחינת חלופות אחרות שימנעו או שימזערן השלכות שליליות, וללא דין ענייני ויסודי בלב פתוח ובנפש חפצה עם נציגות העובדים וכלל הגורמים הנוגעים לעניין לפני קבלת ההחלטה. והכל בהליכי בזק, תוך סטייה מכללי הדיון והכללים המקובלים והנהוגים, באופן המעורר חשש ממשי כי מדובר בדיונים פורמליים כדי לצאת ידי חובה, בבחינת מצוות אנשים מלומדה, וכי מיד בסופם יבוצעו השינויים שתוכננו מלכתחילה. כך שהקולות השונים שהושמעו כביכול בימי "דיוני" הבזק בשינויים המתוכננים, ייעלמו בלי להשאיר רושם, כקול קורא במדבר.

5. איגוד המשפטנים דורש מהמדינה לחדול מהתנהלותה הפוגענית, הכוחנית, החד-צדדית והדורסנית כאמור לעיל, להימנע מפגיעה בכוחם הארגוני של העובדים ונהל עם האיגוד מו"מ קיבוצי אמיתי ומלא, בלב פתוח ובנפש חפצה, לגבי כל שינוי הצפוי לפגוע בעובדי השירות המשפטי הציבורי, בתנאיהם או בזכויותיהם, והשלכות השינוי, לפני קבלת ההחלטה על שינוי, ולהגיע להסכמות קיבוציות בעניין. איגוד המשפטנים דורש מהמדינה לנהל מו"מ קיבוצי ולהגיע להסכמות קיבוציות שיבטיחן לכלל עובדי השירות המשפטי הציבורי ביטחון תעסוקתי והגנות מפני הפגיעות הצפויות בהם, במעמדם ובזכויותיהם כאמור, ויבטיחו להם אופק קידום תעסוקתי ומכלול תנאי העסקה ושכר הוגנים וראויים, ושכל אלה יעוגנו בהסכם קיבוצי עדכני והולם.

6. לאור כל האמור, וכדי להגן על העובדים מפני השלכות ההתנהלות האמורה של המדינה ושינויים חד-צדדיים אלה ושינויים עתידיים נוספים ככל שיהיו, וכדי להבטיח את מכלול זכויות העובדים ותנאיהם כאמור, אני מודיע בזה על כוונת איגוד המשפטנים להכריז על סכסוך עבודה לגבי כלל עובדי השירות המשפטי הציבורי ולנקוט צעדים ארגוניים ככל שיידרש, בין מכוח סכסוך עבודה זה ובין מכוח סכסוכי עבודה אחרים התלויים ועומדים, והאיגוד שומר לעצמו את הזכות לנקוט כל צעד משפטי, ארגוני או אחר הנתון לו ולעובדים לפי כל דין.

על הערפול בצעדי הממשלה ובעמדתה:

7. התנהלות המדינה, תוך דיבור בכמה קולות, יוצרת ערפול ואי-בהירות לגבי הצעדים המתוכננים של הממשלה וכוונותיה, השינויים המוצעים, אופן הביצוע, היעדים המבוקשים והדרך המוצעת להשגתם. זאת עד כדי פגיעה בזכויות הבסיסיות של העובדים להבין מראש מהם בדיוק השינויים הדרסטיים שהממשלה מבקשת להחיל על העובדים שיהפכו את עולמם, ולהישמע ולטעון לגופו של עניין ביחס לשינויים אלה ונהל מו"מ בעניין השלכותיהם! כך למשל:

7.1. האם הצהרות שר המשפטים מייצגות את עמדת הממשלה? אם כן, מדוע לא התקבלו החלטות של הממשלה עצמה בעניין הקובעות ומגדירות את עמדתה? מדוע הממשלה ו/או שר המשפטים מסתפקים בהכרזות עקרוניות ולא מפרסמים מסמך מפורט או תזכיר שיבהירו מה ההצעה שאותה הם באמת מבקשים לקדם ואליהם ניתן יהיה להתייחס. זאת כאשר במקביל כבר מתקיימים דיונים מרתוניים בוועדת החוקה של הכנסת בעניינים אלה, שלא על בסיס הצעות ממשלתיות?

7.2. או שמא "אצלה" הממשלה את סמכות קביעת המדיניות וניהול ענייניה של המדינה לוועדת החוקה של הכנסת, ויש לראות בעצם בהצהרות, במסמכים ובהצעות החוק השונות שמעלה יו"ר ועדת החוקה

ההסתדרות

הבית של העובדים בישראל

איגוד המשפטים

בכנסת כמובאים מטעם הממשלה, ובכלל זה מסמך הרקע בעניין הצעת התיקון לחוק יסוד: הממשלה בדבר סמכויות הייעוץ המשפטי? או שהם מקודמים בידי הוועדה בהסכמה שבשתיקה או בעצימת עיניים של הממשלה בלי שהועלו לדיון ולקביעת עמדת הממשלה בעניין?

7.3. בדומה לכך, ההצעה למינוי יועצים משפטיים של משרדי ממשלה כמשרות אמון של השרים - אמנם התייחסו אליה באמירות שונות מטעם הממשלה, אך היא פורסמה כהצעת חוק פרטית שהגיש יו"ר ועדת החוקה הנוכחי כחבר כנסת פרטי בתחילת ימי הכנסת הנוכחית, ולא כהצעת חוק או תזכיר או מסמך ממשלתי? האם יש לראות אותה כהצעה ממשלתית במסווה שלא אושרה בידי הממשלה? האם תפורסם לפתע מחדש כהצעה ממשלתית שתובא לאישור הממשלה? או אולי תקודם במהירות כהצעת חוק פרטית או הצעת חוק של ועדה?

7.4. יתרה מזאת, האם על נציגות העובדים לעקוב בחשש אחרי כל ריאיון או אמירה בכלל אמצעי התקשורת מטעם הממשלה או שר המשפטים וכיו"ב או ידיעות המתפרסמות בצורה עקיפה מפי גורמים עלומים, או כל הצעת חוק פרטית המוגשת בידי חבר כנסת כלשהו, כדי לנחש מהי עמדת הממשלה? מהן ההצעות שיועברו למחרת לדיון ויישום בזק ויונחתו פתע על העובדים, בדרך של הצעת חוק פרטית שתקודם במהירות, בדרך של הצעת חוק מטעם ועדה, או בדרך יצירתית אחרת?!

ההשלכות והפגיעות הקשות הצפויות בעובדים בשל השינויים המוצעים – סקירה ראשונית

8. למען הסר ספק, ובקצרה להלן סקירה ראשונית בלבד להמחשת חלק מן ההשלכות והפגיעות הקשות בעובדים שייגרמו לכאורה מחלק מן השינויים המתוכננים, בכפוף לאי-הבהירות, המהותית, התהליכית וגם הניסוחית ולספקות כאמור לעיל. איגוד המשפטים שומר על טענותיו וזכויותיו לפי כל דין, ובכלל זה להוסיף, להרחיב, לשנות, להבהיר ולפרט טענות אלה ונוספות בהמשך.

9. לעניין ההצעה להפוך את היועצים המשפטיים במשרדי הממשלה, ממשרות מקצועיות המאוישות בהליך של מכרז, למשרות אמון אישיות של השרים שימונו בידי השרים על ידי השרים. השלכות שינוי מוצע זה, הן בין השאר אלה:

9.1. מינוי של יועץ משפטי למשרד ממשלתי הוא אחת הפסגות המקצועיות שאלהן שואפים כל משפטני השירות הציבורי. על תפקיד זה יכולים היום משפטני שירות המדינה להתמודד במכרז בין-משרדי כמקובל בשירות המדינה. הפיכת המינוי למשרת אמון שוללת את זכותם ויכולתם להתמודד על התפקידים הבכירים בשירות המדינה במכרז מקצועי כמקובל בשירות המדינה ומעבירה את המשרות האלה לידי גורמים חיצוניים המקורבים לשר הממנה, תוך פגיעה קשה בזכויותיהם, באופק הקידום שלהם ובחופש העיסוק שלהם.

9.2. מעבר לכך, גם הליך הקידום לכל אורך השרשרת של השירות המשפטי ייעצר כי לא יהיו קידומים כלפי מעלה בשירות הציבורי. לצד פגיעה במוטיבציה בשירות המשפטי הציבורי כולו וסכנת עזיבה של עורכי דין איכותיים ופגיעה אנושה באיכות השירות המשפטי הציבורי, יש כאן המשך פגיעה קשה במשפטנים עובדי המדינה, בזכויות שלהם ובאופק הקידום שלהם.

9.3. העובדים בלשכות המשפטיות נדרשים להכונה והכרעה משפטית מקצועית של היועץ המשפטי למשרד, שהוא מנהל הלשכה המשפטית ואמור להיות האוטוריטה המקצועית המשפטית הגבוהה ביותר במשרד. אם יועמ"ש יהיה משרת אמון של שר, שמגיע יחד עם השר ומתחלף יחד איתן (הכחונה של שר היא כשנתיים בממוצע), הוא כבר לא יהיה אוטוריטה משפטית מקצועית, המכיר את העבודה הייחודית המשפטית והמקצועית של המשרד ושל שירות המדינה בכלל ולא יהיה לו ניסיון וזיכרון ארגוני או מעמד מקצועי. מלבד הפגיעה הברורה במקצועיות של שירות המדינה, של עבודת המשרד ושל הלשכה המשפטית, הדבר גם יקרין ויפגע כמובן בצורה ישירה במעמד ובמקצועיות של כלל המשפטנים בלשכה המשפטית הכפופים לו: הציבור הרחב, המגזר העסקי, עורכי הדין הפרטיים הפונים למשרד ובתי המשפט כבר לא יתייחסו לחוות הדעת שלהם כמקצועיות, רציניות וענייניות, אלא כחוות דעת מוזמנות על כל הכרוך בכך.

9.4. אם היועץ המשפטי למשרד ממשלתי יהיה משרת אמון ולא מינוי מקצועי, העובדים שתחתיו – משפטני המשרד – לא יוכלו לסמוך על גיבוי המקצועי לעמדותיהם המשפטיות המקצועיות מול גורמי מקצוע וגורמים ממונים ונבחרים במשרד, במיוחד בהיותם שומרי סף בכל תחומי העבודה השוטפת במשרד (כגון הבטחת ניהול תקין ושוויוניות ומניעת שרירות וניגוד עניינים בשימוש בכספי ציבור בוועדות מכרזים, בחלוקת כספי תמיכות ברכש והתקשרויות, בהפעלת סמכויות שלטוניות ועוד).
העובדים לא יוכלו לשמש שומרי סף, עבודתם תשתנה מעיקרא והם יאלצו להתפשר על מקצועיותם ועל עמדותיהם או לעזוב את עבודתם בשירות הציבורי. זו פגיעה אנושה בעובדי השירות המשפטי הציבורי, בביטחונם התעסוקתי, במהות עבודתם, במעמדם, במקצועיותם ובתנאי עבודתם ועוד, ופגיעה בשירות הציבורי כולו.

9.5. המשפטנים במשרדי הממשלה כפופים ליועץ המשפטי למשרד, כמנהל הלשכה המשפטית וכממונה עליהם, ותלויים בו לצורך קידום האישי והמקצועי ולקביעת תנאי עבודתם, שכרם ועוד. המשמעות היא שעל העובד המשפטן המקצועי, הממלא תפקיד משפטי מקצועי, לרצות את המנהל שלו שהוא משרת אמון של השר, לאשר כל מה שיבקש ממנו בלי קשר לעמדותיו המקצועיות, אם הוא רוצה להתקדם או אפילו לשמור על זכויותיו ולשרוד בשירות הציבורי, או שיצטרך לעזוב את עבודתו.

9.6. יש מספר מוגבל של משרות אמון בשירות המדינה במעגל המיידני של השרים והמנכ"לים בעיקר, והם מאפשרים את התיווך והקישור בין הדרג הנבחר הפוליטי לדרג המקצועי. על נושאי משרות אמון מוטלות מגבלות רבות כיום בדין, לרבות איסור השתתפות בוועדות מכרזים ובוועדות תמיכות כספיות, איסור להתערב בעבודת הגורמים המקצועיים במשרדי הממשלה, איסור לתת הוראות והנחיות לדרג המקצועי במשרד ואיסור לעסוק בענייני כוח אדם ובמינויים של עובדי מדינה ועוד. הוראות אלו נועדו להגן על טוהר המידות והניהול התקין של כספי הציבור, ולשמר את המקצועיות וחוסר התלות של שירות המדינה והיותו א-פוליטי במתן השירות לציבור. לפי השינוי המתוכנן המדינה מבקשת לקחת את עובדי הלשכה המשפטית במשרד ממשלתי, שמעצם טיבה היא בליבת שירות המדינה המקצועי, הבלתי תלוי והא-פוליטי, ולהכפיף אותם ליועץ המשפט שבחר השר כמשרת אמון, והוא יעשה בדיוק את אותם דברים שאסורים כיום למי שבמשרת אמון כאמור!

10. כאן הדברים מתחברים ישירות להצעת התיקון לחוק יסוד: הממשלה בעניין סמכויות הייעוץ המשפטי

שיו"ר ועדת החוקה הציג במהלך הדיונים בוועדה. מה שהחל כחשש משינוי כולל בעבודת השירות המשפטי הציבורי כולו וביטול תפקידו כשומר סף, כתוצאה ממינוי יועמ"שים כמשורות אמון, הופך כאן לעובדה מוגמרת ומפורשת. מוצע כאן לבטל את מעמדה המחייב של חוות הדעת המשפטית של הייעוץ המשפטי הציבורי ולאפשר לכל שר לקחת ייצוג חיצוני עצמאי של משרד עו"ד פרטי:

10.1. בפועל, מדובר בביטול מעמדו, סמכותו ותפקידו של השירות המשפטי הציבורי בתחום הייעוץ המשפטי, הייצוג המשפטי, הליווי המשפטי וקביעת העמדה המשפטית והמצב המשפטי בשירות הציבורי, והעברת הסמכויות לקביעות המשפטיות האלה לידי השרים והממשלה, תוך הסמכה מפורשת למיקור חוץ למשרדי עורכי דין פרטיים.

10.2. זהו שינוי דרמטי מן היסוד של עצם התפקיד, הסמכויות והמעמד של עובדי השירות המשפטי הציבורי, ריקונם מתוכן והוצאתם למיקור חוץ, באופן שייתר תוך זמן קצר את עבודתם, כולה או חלקה, יפגע בביטחונם התעסוקתי, ויסכן את עצם העסקתם ועתידם המקצועי;

עובדי השירות המשפטי הציבורי לא יוכלו לשמש שומרי סף, עבודתם תשתנה מעיקרא כאמור והם ייאלצו להתפשר על מקצועיותם ועמדותיהם או לעזוב את עבודתם בשירות הציבורי.

10.4. כמו כן, עובדי השירות הציבורי כולו יסתכנו בהגשת תביעות משפטיות אישיות כלפיהם, הן בישראל והן מחוצה לה. זאת מאחר שהעברת הסמכויות לקביעת הדין והמצב המשפטי לשרים, משמעותו שקביעתם המשפטית של השרים תחייב גם את כל העובדים והרשויות המינהליות הכפופים להם לפעול לפי הנחיותיהם, גם אם בפועל קביעתם שגויה והפעולה בלתי חוקית.

11. **הבסיס לכל השירות הציבורי בישראל מזה עשרות שנים, האתוס ודרך הפעולה וההפעלה של עבודת הממשלה ושירות המדינה הוא: שירות מדינה מקצועי, א-פוליטי, בלתי תלוי, ענייני, המפעיל סמכויות שלטוניות כלפי האזרח הקטן והפועל לגבי נכסי הציבור, כספי הציבור וזכויות הציבור כנאמן של הציבור, בשוויוניות ובהתאם לחוק ולכללי מינהל תקין, בלי ניגוד עניינים ובלי שרירותיות, כשהוא נסמך על הייעוץ המשפטי הציבורי כשומרי סף מקצועיים ובלתי תלויים.** השינויים המהותיים המתוכננים בעבודת השירות המשפטי הציבורי כאמור, משנים מן היסוד את עבודת השירות המשפטי הציבורי ועבודת השירות הציבורי כולו. מבחינת העובדים זהו שינוי מקיף וכולל של עולם העבודה שלהם, מקום העבודה שלהם ואופן העבודה שלהם, שעל דעת זה התחילו לעבוד בשירות הציבורי ובנו את הקריירות שלהם ואת מסלול חייהם. הפגיעה הצפויה בזכויות עובדים אלה היא לפיכך דרמטית וקשה ביותר!!!

על השתלחויות בעובדי השירות המשפטי הציבורי בשל ביצוע תפקידם

12. לצד כל האמור לעיל, עובדי השירות המשפטי הציבורי (כמו גם עובדי שירות ציבורי אחרים), נמצאים היום תחת מתקפה בשל עצם ביצוע תפקידם, תחת כותרת שהפכה באופן אבסורדי לכינוי גנאי – "פקידות". עובדי הציבור האלה הם יעד להשתלחויות קשות מטעם שרי ממשלה וחברי כנסת מטעם הקואליציה, בדיוני ועדות בכנסת, בדיונים במשרדי הממשלה בהכרזות ציבוריות ותקשורתיות ועוד.

12.1. **המצב עד כדי כך חמור שרבים חשים ממש מאוימים וחוששים לבצע את תפקידם,** להגיע לדיונים בוועדות כנסת ולהציג את עמדתם המקצועית - סביבת עבודתם הופכת ממש לסביבת עבודה עוינת.

ההסתדרות

הבית של העובדים בישראל

איגוד המשפטנים

לא מדובר בדיון ובמחלוקת ענייניים לשם שמיים, אלא בהשתלחויות קשות בעובדי המדינה ובעצם הלגיטימיות שלהם. אפילו הכותרת שניתנה לשיבות שהחלו לאחרונה בוועדת החוקה של הכנסת - "ציון במשפט תיפדה" - מחזירים את הצדק למערכת המשפט - מהווה אמירה המשדרת לציבור הרחב ולעובדי השירות הציבורי, כי כביכול כיום אין צדק במערכת המשפט, בשירות המשפטי שהם עובדים בו ובעבודה שהם עצמם מבצעים. זוהי חתירה תחת עצם הלגיטימיות שלהם וצביעתם חס ושלום כ"אויבי העם" והטלת אימה עליהם כפשוטו.

12.2. איגוד המשפטנים כמי שמייצג את עובדי השירות המשפטי הציבורי לא ישלים עם התנהלות זאת,

דורש מהמדינה לפעול לאלתר בכל הדרכים להפסקת המתקפות וההשתלחויות על עובדי השירות הציבורי, ולתת לעובדים את מלוא הגיבוי וההגנות הנדרשים לצורך ביצוע תפקידם בבטחה ובאופן מקצועי. גם בעניין זה איגוד המשפטנים מודיע בזאת כי הוא שומר לעצמו את הזכות לפעול, בהתאם לכלים הנתונים לו לפי כל דין וללא התראה נוספת, לרבות הכרזת סכסוך עבודה, נקיטת צעדים ארגוניים, ונקיטת כל צעד משפטי או אחר הנתון לו ולעובדים לפי כל דין.

13. אין באמור במכתב זה או במה שלא נאמר בו כדי להוות מיצוי של דרישותינו או ויתור מכל סוג שהוא, לרבות ויתור על כל טענה, תביעה, דרישה, זכות, צעד או סעד הנתונים לאיגוד המשפטנים ולעובדים לפי כל דין, לרבות לפי סכסוכי עבודה תלויים ועומדים. בלי לגרוע מן האמור, אנו שומרים על זכותנו לנקוט כל צעד משפטי, ארגוני או אחר הנתון לנו לפי כל דין.

בברכה,

יצחק גורדון, עו"ד

יושב ראש איגוד המשפטנים

העתק:

מר ארנון בר דוד, יושב ראש ההסתדרות
עו"ד גלי בהרב-מיארה, היועצת המשפטית לממשלה
מר רועי יעקב, מ"מ יו"ר ההסתדרות
מר דני בונפיל, יו"ר מרחב ירושלים בהסתדרות
עו"ד אופיר אלקלעי, יו"ר הסתדרות עובדי המדינה
עו"ד גיל בר-טל, יו"ר הסתדרות המעו"ף
מר איתמר דוננפלד, מנכ"ל משרד המשפטים
מר קובי בר נתן, הממונה על השכר והסכמי עבודה, משרד האוצר
עו"ד יחיאל שמיר, היועץ המשפטי להסתדרות
עו"ד חנה שניצר, ראש הלשכה המשפטית והיועצת המשפטית לאג"מ, ההסתדרות
מר יאיר נבו, עוזר בכיר ליו"ר ההסתדרות
מר רפי מסט, סגן יו"ר האגף לאיגוד מקצועי, ההסתדרות
מר אדם בלומנברג, מנכ"ל האגף לאיגוד מקצועי וסמנכ"ל כלכלה ומדיניות בהסתדרות
גב' חגית מגן, ראש מינהל שכר והסכמי עבודה, מרכז השלטון המקומי
מר אבי חליבה, מנהל אגף בכיר למשרדי הממשלה ויחידות הסמך, נציבות שירות המדינה
מר חנן לזימי, סגן בכיר לממונה על השכר, משרד האוצר
עו"ד סיוון רדיאן, הלשכה המשפטית לאג"מ, ההסתדרות
עו"ד אורית קורין, יו"ר ארגון פרקליטי המדינה
כלל משפטי השירות המשפטי הציבורי